

Από: Πρωτοβάθμιο Ομοιοεπαγγελματικό Σωματείο
«Συνέλευση Βάσης Εργαζομένων Οδηγών Δικύκλου»
Πρωτοδικείο Αθηνών Α.Μ 26822
Σκυλίτση 10, Αθήνα, 11473
Τηλ. επικοινωνίας: 6946747244
e-mail: info@sveod.gr

Προς: Υπουργείο Εργασίας,
Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης,
Γραφείο Υπουργού.

Αθήνα, 4 Μαρτίου 2020

Αίτημα συνάντησης με θέμα το αίτημα ανάκλησης της εγκυκλίου με αριθμό πρωτοκόλου 29613/1754 της 1^{ης} Ιουλίου 2019 με τις οδηγίες εφαρμογής του άρθρου 56 του ν. 4611/2019 (ΦΕΚ 73Α').

Κύριε Υπουργέ,

Όπως πολύ καλά γνωρίζετε ο νόμος 4611/2019 άρθρο 56, που αφορά τους εργαζόμενους που χρησιμοποιούν μοτοποδήλατο ή μοτοσυκλέτα κατά την εκτέλεση της εργασίας τους, καθώς και η εγκύκλιος με αριθμό πρωτοκόλου 29613/1754 της 1^{ης} Ιουλίου 2019, κινούνται στην κατεύθυνση του εξορθολογισμού ενός επαγγέλματος που μαστίζεται από ένα πλήθος παθογενειών.

Η βασική και άκρως ουσιαστική παράμετρος της εγκυκλίου είναι πως ξεκαθαρίζει πως τα έξοδα κίνησης (βενζίνες) δεν συμπεριλαμβάνονται στο επίδομα 15% επί του βασικού μισθού για έξοδα χρήσης και συντήρησης.

Με αφορμή την συνάντησή μας που ευελπιστούμε πως θα οριστεί το συντομότερο δυνατό καταθέτουμε το παρακάτω υπόμνημα με την επιχειρηματολογία του σωματείου προκειμένου η διαλεκτική που θα αναπτυχθεί να έχει το βέλτιστο δυνατό αποτέλεσμα.

Αρχικά θα ξεκινήσουμε με την επιχειρηματολογία που βασίζεται στο γενικό εργατικό δίκαιο και που ο νόμος 4611/2019 άρθρο 56 και η εγκύκλιος με αριθμ. πρωτ. 29613/1754 της 1^{ης} Ιουλίου 2019 ήρθαν να αποσαφηνίσουν προκειμένου να μην παραβιάζονται οι αναγκαστικού δικαίου διατάξεις περί βασικού μισθού. Την επιχειρηματολογία αυτή αναπτύσσαμε πολύ πριν την ψήφιση του νόμου 4611/2019 και την κοινοποίηση της εγκυκλίου, στις κατά τόπους Σ.ΕΠ.Ε, στις προσφυγές των συναδέλφων/ισσών που προασπίζονταν θεμελιώδη εργασιακά δικαιώματα όπως ο βασικός μισθός. Η επιχειρηματολογία μας αυτή αφορούσε και συνεχίζει να αφορά βασικές παραμέτρους του επαγγέλματος δηλαδή: α) τα Μέσα Ατομικής Προστασίας (Μ.Α.Π.), β) τα έξοδα χρήσης συντήρησης δικύκλου και γ) τα έξοδα κίνησης (βενζίνες).

Σύμφωνα λοιπόν με το εργατικό δίκαιο, για να θεωρηθεί μια εργασιακή σχέση ως εξαρτημένη, πρέπει να ισχύουν μια σειρά ειδικότερων κριτηρίων, όπως:

1. το σταθερό (ημερήσιο, εβδομαδιαίο) ωράριο και ο προσδιορισμός του τόπου εργασίας από τον εργοδότη
2. ο προσδιορισμός του τρόπου εκτέλεσης της εργασίας από τον εργοδότη
3. η ένταξη του εργαζόμενου σε μια ιεραρχικά οργανωμένη υπηρεσία ή εκμετάλλευση
4. η δυνατότητα πειθαρχικού ελέγχου

5. ο τρόπος και η μέθοδος αμοιβής (προσδιορισμός μισθού)
6. ο τρόπος φορολόγησης και κοινωνικής ασφάλισης του εργαζομένου
7. η παροχή εργασίας σε συγκεκριμένο εργοδότη
8. η διάθεση του εξοπλισμού εργασίας/μέσων παραγωγής (εργαλεία, πρώτες ύλες κλπ.) από τον εργοδότη

Ταυτόχρονα, ισχύουν μια σειρά διατάξεων που περιγράφονται αναλυτικά στα Π.Δ 395/94, 396/94 και στα άρθρα 42 και 43 του ν. 3850/2010 που αφορούν στον εξοπλισμό ατομικής προστασίας και εφαρμόζονται σε όλες τις επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες του ιδιωτικού και Δημόσιου τομέα, ανεξάρτητα από τον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας όπου κατατάσσονται.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ.1 του Π.Δ 395/94, ως εξοπλισμός εργασίας θεωρείται κάθε συσκευή, μηχανή, εργαλείο ή εγκατάσταση που χρησιμοποιείται κατά την εργασία. Επίσης, ο εργοδότης υποχρεούται να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε ο εξοπλισμός εργασίας που τίθεται στη διάθεση των εργαζομένων να είναι κατάλληλος για την προς εκτέλεση εργασία ή κατάλληλα προσαρμοσμένος προς το σκοπό αυτό, ούτως ώστε να διασφαλίζεται η ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων κατά τη χρησιμοποίησή του.

Ο εξοπλισμός αυτός πρέπει να συντηρείται με ευθύνη του εργοδότη ώστε να διατηρείται σε κατάλληλη κατάσταση για να μην ενέχει κινδύνους για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζόμενων οδηγών.

Στην προκειμένη περίπτωση το δίκυκλο/μηχανή δεν αποτελεί ένα απλό εργαλείο (για παράδειγμα ένα σφυρί στην περίπτωση του οικοδόμου) αλλά τον κύριο εξοπλισμό εργασίας, το βασικό εργαλείο/μέσο παραγωγής που χρειάζεται για να εκτελεστεί η συγκεκριμένη εργασία δηλαδή η διανομή/διακίνηση/μεταφορά/παροχή υπηρεσιών. Και ο εξοπλισμός εργασίας, το εργαλείο/μέσο παραγωγής ανήκει στην ευθύνη του εργοδότη. Ο εργοδότης θα πρέπει να διαθέτει το δίκυκλο/μηχανή, είτε αγοράζοντάς την είτε αποζημιώνοντας τον/την συνάδελφο για τη χρήση της.

Σε αντίθετη περίπτωση παραβιάζεται ο πυρήνας της σχέσης εξαρτημένης εργασίας, αφού ο/η συνάδελφος δεν θα αμείβεται με μισθό μόνο για την εργασία που προσφέρει ως ταχυδιανομέας, ταχυμεταφορέας, υπάλληλος εξωτερικών εργασιών με δίκυκλο (βασική γενική αρχή του εργατικού δικαίου) αλλά για την εργασία του/της και για την διάθεση του ιδιόκτητου δικύκλου/μηχανής.

Σε διαφορετική περίπτωση ο εργοδότης παραδέχεται μια ενοχική σχέση εργασίας (δηλαδή την διάθεση του δικύκλου/μηχανής του/της συναδέλφου χωρίς αντάλλαγμα) πλάι στη βασική σχέση εξαρτημένης εργασίας. Έτσι όμως, η χωρίς αντάλλαγμα διάθεση του δικύκλου/μηχανής, δεν θα ήταν απλώς παράνομη αφού θα παραβίαζε τον πυρήνα της εξαρτημένης εργασίας αλλά και προφανώς καταχρηστική αφού ο/η εργαζόμενος/η προκειμένου να διατηρήσει τη θέση εργασίας του, υποχρεώνεται πέρα από την διάθεση της εργασίας του και στην χωρίς αντάλλαγμα διάθεση του εξοπλισμού εργασίας/μέσου παραγωγής.

Τελικά, το αντάλλαγμα για την διάθεση του εξοπλισμού εργασίας/μέσου παραγωγής (στην προκειμένη του δικύκλου/μηχανής) καλύπτεται μέσα από τον βασικό μισθό (μέρος του βασικού μισθού προορίζεται ως αντάλλαγμα χρήσης του δικύκλου/μηχανής) και με αυτήν την έννοια παραβιάζονται οι αναγκαστικού δικαίου διατάξεις περί βασικού μισθού.

Σύμφωνα με όσα αναφέραμε παραπάνω ο εργοδότης έχει την ευθύνη να καλύπτει τα έξοδα της βενζίνης, τα έξοδα συντήρησης, τα έξοδα για την αγορά Μέσων Ατομικής Προστασίας (Μ.Α.Π) και να καταβάλλει μηνιαία αποζημίωση για την χρήση και τη φθορά του δικύκλου/μηχανής. Ειδικά για τα Μέσα Ατομικής Προστασίας (Μ.Α.Π) σύμφωνα με το άρθ. 42 και 43 του ν. 3850/2010 όσον αφορά στην προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων, ο κάθε εργοδότης πρωτίστως οφείλει:

- α. να εξασφαλίζει την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων ως προς όλες τις πτυχές της εργασίας και να λαμβάνει μέτρα που να εξασφαλίζουν την υγεία και ασφάλεια των τρίτων,
- β. να έχει στη διάθεσή του μια γραπτή εκτίμηση των υφισταμένων κατά την εργασία κινδύνων για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν ομάδες εργαζομένων που εκτίθενται σε ιδιαίτερους κινδύνους,
- γ. να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων στη βάση των αρχών της πρόληψης, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων πρόληψης των επαγγελματικών κινδύνων, ενημέρωσης και κατάρτισης, καθώς και της δημιουργίας της απαραίτητης οργάνωσης και της παροχής των αναγκαίων μέσων,
- δ. να εφαρμόζει τις υποδείξεις των επιθεωρητών εργασίας και γενικά να διευκολύνει το έργο τους μέσα στην επιχείρηση κατά τους ελέγχους,
- ε. να επιβλέπει την ορθή εφαρμογή των μέτρων υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων,
- στ. να γνωστοποιεί στους εργαζομένους τον επαγγελματικό κίνδυνο από την εργασία τους, όπως αυτός προσδιορίζεται και αξιολογείται στη μελέτη εκτίμησης επαγγελματικού κινδύνου,
- ζ. να καταρτίζει πρόγραμμα προληπτικής δράσης και βελτίωσης των συνθηκών εργασίας στην επιχείρηση,
- η. να εξασφαλίζει τη συντήρηση και παρακολούθηση της ασφαλούς λειτουργίας μέσων και εγκαταστάσεων,
- θ. να ενθαρρύνει και διευκολύνει την επιμόρφωση και εκπαίδευση των εργαζομένων και εκπροσώπων τους,
- ια. να προσαρμόζει την εργασία στον άνθρωπο, ειδικότερα όσον αφορά στη διαμόρφωση των θέσεων εργασίας, καθώς και την επιλογή των εξοπλισμών εργασίας και των μεθόδων εργασίας και παραγωγής,
- ιβ. Να παρέχει τις κατάλληλες οδηγίες στους εργαζομένους. Ειδικότερα όσον αφορά στην προστασία της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων που ασχολούνται σε εργασίες μεταφοράς και διανομής προϊόντων με χρήση μεταφορικού μέσου και στην προκειμένη περίπτωση δίκυκλο (μοτοσυκλέτα).

Τα έξοδα των καυσίμων/βενζίνης, των σέρβις/συντήρησης, των Μέσων Ατομικής Προστασίας και η αποζημίωση για τη χρήση και τη φθορά της μοτοσυκλέτας μπορούν να θεωρηθούν ως επαγγελματικά έξοδα και αποτελεί υποχρέωση του εργοδότη να αποζημιώσει τον εργαζόμενο για επαγγελματικά έξοδα. Δηλαδή, για έξοδα που έγιναν από τον εργαζόμενο ώστε να εκτελέσει την εργασία του. Παραδείγματα τέτοιας μορφής αποζημίωσης που προβλέπεται από την εργατική νομοθεσία είναι αυτή που καταβάλλεται στον εργαζόμενο για την κάλυψη των εξόδων που προκύπτουν από:

- α. την μετακίνησή του εκτός έδρας ώστε να εκτελέσει την εργασία του
- β. την κάλυψη των εξόδων που προκύπτουν από τη χρήση αυτοκινήτου του μισθωτού για υπηρεσιακούς λόγους και διάφορες άλλες αποζημιώσεις για επαγγελματικά έξοδα.

(Κουκιάδης.π. σελ. 643 ε.π., Βλαστός ό.π. σελ. 750-751, Ζαρδέλης.π. σελ. 693, Γκούτος.π. μ.ΕΝ56,484, Πούλλος.π. σελ. 305, Λαναράς ό.π. σελ. 505 ε.π., Λεοντάρης.π.σελ. 198, Μετζητάκος, ό.π. μΕΜ 59, σελ. 262, Καρακατσάνης -Γαρδίκας, ό.π.σελ. 310)

Η περίπτωση των καυσίμων/βενζίνης και των σέρβις/συντήρησης ενός ταχυδιανομέα, ταχυμεταφορέα ή εξωτερικού υπαλλήλου με δίκυκλο μπορούν επίσης να θεωρηθούν επαγγελματικό έξοδο, αφού αποτελούν καθημερινό τακτικό απαραίτητο έξοδο για να μπορεί κάποιος να εκτελέσει την εργασία του ως ταχυδιανομέας, ταχυμεταφορέας ή εξωτερικός υπάλληλος με δίκυκλο. Επιπλέον η βενζίνη και τα σέρβις αποτελούν έξοδα για αναλώσιμα συντήρησης του εξοπλισμού εργασίας/μέσου παραγωγής και ισχύουν κατά συνέπεια όσα αναφέρουμε παραπάνω για την αποζημίωση χρήσης της μηχανής/δικύκλου.

Τέλος, η εμπειρία των συναδέλφων/ισσών είναι άμεση ότι αφενός αμείβονται με το βασικό μισθό, μέρος όμως του βασικού μισθού προορίζεται για τα έξοδα της βενζίνης, των σέρβις, των Μέσων Ατομικής Προστασίας και της αγοράς του δικύκλου/μηχανής. Έτσι με αυτήν την έννοια παραβιάζονται οι αναγκαστικού δικαίου διατάξεις περί βασικού μισθού.

Σύμφωνα λοιπόν με τα παραπάνω αλλά και με ένα πλήθος υπομνημάτων που ως σωματείο έχουμε καταθέσει στο υπουργείο εργασίας από την περίοδο της ίδρυσής μας (2007) επί της υπουργίας της κας Πετραλιά μέχρι και σήμερα θεωρούμε, πως η ανάκληση της εγκυκλίου με αριθμ. πρωτ. 29613/1754 της 1^{ης} Ιουλίου 2019 του νόμου 4611/2019 θα ενισχύσει την εργοδοτική αυθαιρεσία και θα αποτελέσει ένα βαρύ πλήγμα σε ένα επάγγελμα που μαστίζεται από την εργοδοτική παραβατικότητα, την αδήλωτη/υποδηλωμένη εργασία και τα εργατικά ατυχήματα και δυστυχήματα.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ